

Dodatek k ŠVP oborů skupiny H, kterým se mění učební osnova předmětu MATEMATIKA

Název a adresa školy:

**Obchodní akademie a Hotelová škola Havlíčkův Brod
Bratříků 851
580 02 Havlíčkův Brod**

Zřizovatel:

Kraj Vysočina

Název ŠVP:

**Cukrář
Kuchař – číšník**

Kód a název oboru vzdělání:

**29–54–H/01 Cukrář
65–51–H/01 Kuchař – číšník**

Stupeň poskytovaného vzdělání:

střední vzdělání s výučním listem

Délka a forma vzdělávání:

3 roky v denní formě vzdělávání

Jméno ředitele:

Mgr. Jiří Forman

Kontakty pro komunikaci se školou:

Telefon: 569 421 182, 569 423 620

Fax: 569 428 813

E-mail: oahshb@oahshb.cz

www.oahshb.cz

Platnost ŠVP:

od 1. září 2017

Platnost dodatku:

od 1. září 2018

Podpis ředitele školy, razítko:

Datum a číslo jednací:

1. září 2018, OAHS/0469/2018

Učební osnova předmětu	Matematika			
Ročník	I.	II.	III.	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	2	1	1	4
Celkem	66	33	33	132

1. POJETÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obecné cíle

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který využije matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, v budoucím zaměstnání, ve volném čase apod.).

Vyučovací předmět Matematika se podílí na formování osobnosti žáka/žákyň, významně se podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků/žákyň, rozvíjí paměť, logické a tvořivé myšlení žáků/žákyň, vede k vytvoření aktivního a samostatného přístupu k práci, k předvídatosti, přesnosti a snaze po úplnosti, k vytváření úsudků a schopnosti abstrakce.

Charakteristika učiva

Vzdělávací oblast: matematické vzdělávání

Matematika je předmětem všeobecně vzdělávacím, ale zároveň průpravným pro další vzdělávání.

Obsah výuky navazuje na výuku matematiky na ZŠ. Učivo je rozvrženo do tří ročníků a je chronologicky řazeno.

Učivo 1. ročníku obsahuje celky Operace s čísly, Mocniny a odmocniny a Výrazy a jejich úpravy, Řešení rovnic a nerovnic I.

Učivo 2. ročníku obsahuje celky Řešení rovnic a nerovnic II, Funkce, Goniometrie a trigonometrie a Planimetrie I.

Učivo 3. ročníku obsahuje celky Planimetrie II, Stereometrie, Pravděpodobnost v praktických úlohách, Práce s daty.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání vede k tomu, aby žáci/žákyně

- efektivně numericky počítali, správně používali a převáděli jednotky,
- orientovali se v matematickém textu a porozuměli zadání úlohy,
- matematizovali jednoduché reálné situace a užívali matematických modelů k vyhodnocování výsledků řešení vzhledem k realitě,
- vyhodnotili informace získané z grafů, diagramů a tabulek,
- pochopili vzájemné vztahy a vazby mezi okruhy učiva,
- užívali kalkulátor a moderní technologie k řešení úloh a prezentaci výsledků,

- využívali matematických poznatků v praktickém životě v situacích, které souvisejí s matematikou,
- objasnili, že matematika je součástí naší kultury a je výsledkem složitého multikulturního historického vývoje spojeného s mnoha významnými osobnostmi lidských dějin.

Pojetí výuky

Vyučující volí vyučovací metody s ohledem na konkrétní situaci v pedagogickém procesu. Výuka v je realizována převážně formou opakování a frontálního procvičování učiva. Pro splnění výukových cílů v pasážích nově probíraného učiva je zařazen výklad s návazností na předchozí znalosti. Při řešení obtížnějších úloh bude též zařazeno skupinové vyučování a řízený rozhovor.

Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků/žákyně a také jejich intelektuální úroveň.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci/žákyně se hodnotí z ústního i písemného projevu. Při hodnocení se sleduje dodržení správných postupů výpočtu, znalost vzorců a jejich aplikace, samostatnost řešení úloh, numerická správnost.

V každém ročníku žáci/žákyně vypracují dvě pololetní písemné práce s následným rozbořem.

Hodnocení žáka/žákyně učitelem spočívá v kombinaci známkování, slovního hodnocení, využívání bodového systému, popř. procentuálního vyjádření úspěšnosti řešení, je doplňováno sebehodnocením žáka/žákyně a hodnocením ze strany jeho spolužáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Přínosem bude posílení komunikativní kompetence, aby se žáci/žákyně vyjadřovali přiměřenou odbornou terminologií, formulovali své myšlenky přesně, srozumitelně a souvisle, aktivně se účastnili řešení úloh, dovedli vyvozovat a interpretovat závěry. Při řešení úkolů aplikovali matematické postupy, správně používali a převáděli jednotky, prováděli reálný odhad výsledku při řešení praktického úkolu.

Celkové pojetí výuky, způsob hodnocení a charakteristika učiva koresponduje s rozvojem dalších klíčových kompetencí. Matematika názorně demonstruje přechod od konkrétního k abstraktnímu, vyžaduje tvůrčí přístup a různorodé metody práce, podporuje samostatnost i nutnost spolupráce při řešení problémů, při hledání řešení je nutné vyjádřit své myšlenky a obhájit je a sledovat i jiný myšlenkový postup, který vede k cíli (sociální a personální kompetence, kompetence k učení). Též jsou posíleny kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií (práce s internetem, vyhledávání potřebných informací).

Náplň předmětu v rámci mezipředmětových vztahů přímo souvisí s výukou dalších předmětů (základy přírodních věd, informační a komunikační technologie, ekonomika).

2. ROZPIS UČIVA A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání pro 1. ročník		
Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí aritmetické operace s přirozenými a celými čísly, - provádí aritmetické operace se zlomky a desetinnými čísly, - provádí aritmetické operace s reálnými čísly, - porovnává reálná čísla, určí vztahy mezi reálnými čísly, - používá různé zápisy racionálního a reálného čísla, - určí řád čísla, - zaokrouhlí desetinné číslo, - znázorní reálné číslo na číselné ose, - zapíše a znázorní interval, - provádí, znázorní a zapíše operace s intervaly (sjednocení, průnik), - rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost, - řeší slovní úlohy trojčlenkou, - řeší praktické úkoly s využitím procentového počtu. 	<p>1. Operace s čísly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla - celá čísla - racionální čísla - reálná čísla - různé zápisy reálného čísla - číselné množiny - operace s číselnými množinami - poměr, úměra, trojčlenka - procentový počet - slovní úlohy 	23
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí početní výkony s mocninami s přirozeným a celočíselným mocnitelem, - provádí početní výkony s odmocninami, - používá kalkulátor a matematické tabulky při výpočtu mocnin a odmocnin, - bezpečně převádí jednotky, - orientuje se v základních pojmech finanční matematiky: změny cen zboží, směna peněz, úrok, úročení, spoření, úvěry, splátky úvěrů, 	<p>2. Mocniny a odmocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - mocniny s přirozeným a celým mocnitelem - základy finanční matematiky 	13

<ul style="list-style-type: none"> - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 		
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí operace (sčítání, odčítání, násobení) s mnohočleny a lomenými výrazy, - rozloží mnohočlen na součin a užívá vztahy pro druhou mocninu dvojčlenu a rozdíl druhých mocnin, - určí číselnou hodnotu jednoduchého výrazu, - určí definiční obor lomeného výrazu, - krátí a rozšiřuje lomené výrazy, - sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy, - modeluje reálné situace užitím výrazů, zejména z oblasti oboru vzdělávání, - na základě zadaných vzorců určí: výsledné částky při spoření, splátky úvěrů, - interpretuje výrazy, zejména z oblasti oboru vzdělávání, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 	<p>3. Výrazy a jejich úpravy</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování a prohloubení učiva z RVP ZV - operace s číselnými výrazy - mnohočleny - lomené výrazy - operace s algebraickými výrazy - definiční obor lomeného výrazu - slovní úlohy 	16
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární rovnice o jedné neznámé v množině $\mathbb{R}$, - užije řešení rovnic k řešení reálných úloh. 	<p>4. Řešení rovnic a nerovnic I</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování a prohloubení učiva z RVP ZV - lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou - slovní úlohy 	14

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání pro 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší v R soustavy lineárních rovnic, - řeší v R lineární nerovnice o jedné neznámé a jejich soustavy, - vyjádří neznámou ze vzorce, - užije řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav k řešení reálných úloh, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 	<p>1. Řešení rovnic a nerovnic II</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustavy lineárních rovnic a nerovnic - rovnice s neznámou ve jmenovateli - úpravy rovnic - vyjádření neznámé ze vzorce - slovní úlohy 	10
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - narýsuje souřadné osy a správně je popíše, - zobrazí body v rovině pomocí souřadnic, - dle funkčního předpisu sestaví tabulku a sestaví graf funkce, - určí, kdy funkce roste, klesá, je konstantní, - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, určí jejich definiční obor a obor hodnot, - určí průsečíky grafu funkce se souřadnými osami, - v úlohách přiřadí předpis funkce ke grafu a naopak, - řeší reálné problémy s použitím uvedených funkcí zejména ve vztahu k danému oboru - vzdělání, - řeší jednoduché kvadratické rovnice, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 	<p>2. Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce - vlastnosti funkce - druhy funkcí: přímá a nepřímá úměrnost, - lineární funkce, kvadratická funkce - jednoduché kvadratické rovnice - slovní úlohy 	10
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy úhel a jeho velikost, - vyjádří poměr stran v pravoúhlém trojúhelníku jako funkci $\sin \alpha$, $\cos \alpha$, $\operatorname{tg} \alpha$, 	<p>3. Goniometrie a trigonometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování a prohloubení učiva z RVP ZV 	8

<ul style="list-style-type: none"> - určí hodnoty $\sin \alpha$, $\cos \alpha$, $\operatorname{tg} \alpha$ pro $0^\circ < \alpha < 90^\circ$ pomocí kalkulačtoru; - řeší praktické úlohy s využitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku a věty Pythagorovy, - používá jednotky délky a provádí převody jednotek, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 	<ul style="list-style-type: none"> - goniometrické funkce $\sin \alpha$, $\cos \alpha$, $\operatorname{tg} \alpha$ v intervalu $0^\circ < \alpha < 90^\circ$ - trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku - slovní úlohy 	
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy a vztahy: bod, přímka, rovina, odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, úsečka a její délka, - graficky rozdělí úsečku v daném poměru, graficky změní velikost úsečky v daném poměru. 	<p>4. Planimetrie I</p> <ul style="list-style-type: none"> - planimetrické pojmy - polohové vztahy rovinných útvarů - metrické vlastnosti rovinných útvarů 	5

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání pro 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestrojí trojúhelník, různé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků, - řeší praktické úlohy s využitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku a Pythagorovy věty, - určí různé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků a z daných prvků určí jejich obvod a obsah, - určí obvod a obsah kruhu, určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, - určí obvod a obsah složených rovinných útvarů, - užívá jednotky délky a obsahu, provádí převody jednotek délky a obsahu, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 	<p>1. Planimetrie II</p> <ul style="list-style-type: none"> - trojúhelníky - kružnice, kruh a jejich části - rovinné útvary – konvexní a nekonvexní - mnohoúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky 	7
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí vzájemnou polohu bodů a přímek, bodů a roviny, dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny, - charakterizuje tělesa: krychle, kvádr, hranol, válec, pravidelný jehlan, rotační kužel, koule a její části, - určí povrch a objem tělesa: krychle, kvádr, hranol, válec, pravidelný jehlan, rotační kužel, koule, komolý jehlan a kužel, - využívá trigonometrie při výpočtu povrchu a objemu těles, - využívá síť tělesa při výpočtu povrchu, - rozlišuje základní tělesa 	<p>2. Stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - polohové vztahy prostorových útvarů - metrické vlastnosti prostorových útvarů - tělesa a jejich sítě - složená tělesa - výpočet povrchu a objemu těles, složených těles 	10

<p>a určí jejich povrch a objem,</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje poznatky o tělesech v praktických úlohách, - převádí jednotky, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 		
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy: náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, náhodný jev, opačný jev, nemožný jev, jistý jev, - určí pravděpodobnost náhodného jevu v jednoduchých případech, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 	<p>3. Pravděpodobnost v praktických úlohách</p> <ul style="list-style-type: none"> - náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu - náhodný jev, opačný jev, nemožný jev, jistý jev - výpočet pravděpodobnosti náhodného jevu 	8
<p>Žák/žákyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy: statistický soubor, znak, četnost, relativní četnost a aritmetický průměr, - porovnává soubory dat, - interpretuje údaje vyjádřené v diagramech, - grafech a tabulkách; - určí aritmetický průměr, - určí četnost a relativní četnost znaku, - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací. 	<p>4. Práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy statistiky - statistický soubor a jeho charakteristika - četnost a relativní četnost znaku - aritmetický průměr - statistická data v grafech a tabulkách 	8